

SUZANNE COLLINSOVÁ

OD AUTORKY BESTSELLERU
HUNGER GAMES



LETOPISY PODZEMĚ

GREGOR

A MĚSTO POD MĚSTEM

FRAGMENT

Letopisy Podzemě

Gregor a město pod městem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Suzanne Collinsová
Letopisy Podzemě
Gregor a město pod městem
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

LETOPISY PODZEMĚ

GREGOR

A MĚSTO POD MĚSTEM

SUZANNE COLLINSOVÁ

FRAGMENT

Copyright © 2003 by Suzanne Collins
All rights reserved. Published by arrangement with Scholastic Inc., 557 Broadway New York,
NY 10012, USA.
Translation © Zdik Dušek, 2018
Cover photos © T.mar; PreechaB; picsbyst / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-253-3896-4
ISBN e-knihy 978-80-253-3964-0 (1. zveřejnění)

PRO MOU MAMKU A TÁTU

1. ČÁST

PÁD

1. KAPITOLA

Gregor tiskl čelo k síti proti hmyzu tak dlouho, že si do čela vytlačil vzorek drobných čtverečků. Přejel po něm prsty a odolával nutkání zařvat jako pračlověk. Řev se mu dmul v hrudi: dlouhé, hrdelní zavytí určené pro skutečné okamžiky nouze, jako když narazíte na šavlozubého tygra bez svého kyje nebo když vám během doby ledové vyhasne oheň. Gregor dokonce otevřel pusu a zhluboka se nadechl, ale pak jen udeřil hlavou o síť a tiše, podrážděně vydechl: „Ech.“

K čemu by to bylo? Nezměnilo by se vůbec nic. Horko, nuda ani nekonečné léto, které ho čekalo.

Napadlo ho, že vzbudí Botku, svou dvouletou sestru, jen aby měl nějaké rozptýlení, ale pak ji nechal spát. Aspoň si užívala chládek v klimatizované ložnici, kterou sdílela se sedmiletou sestrou Lízou a babičkou. Byl to jediný klimatizovaný pokoj v bytě. Za opravdu horkých nocí si tam Gregor a jeho matka mohli roztáhnout deky na zem, aby se taky vyspali, ale s pěti lidmi v místnosti už nebylo chladno.

Gregor vytáhl z mrazáku ledovou kostku a přejel si s ní po obličejí. Zíral na dvůr, kde toulavý pes právě čenichal kolem odpadků. Pes se opřel předními packami o přeplněnou popelnici, ta se převrátila a smetí se rozsypalo po chodníku. Gregor zahlédl dva stíny mizející podél stěny a ušklíbl se. Potkani. Nikdy si na ně doopravdy nezvykl.

Jinak byl dvůr opuštěný. Obvykle tam bylo plno dětí: hrály si s míčem, skákaly přes švihadlo nebo se houpaly na rozvrzané prolézačce. Dnes ráno ale odjel autobus na tábor a v něm všechny děti od čtyř do čtrnácti let. Až na jedno.

„Promiň, zlato, ale nemůžeš jet,“ oznámila mu matka před pár týdny. A opravdu jí to bylo líto, to Gregor poznal z jejího výrazu. „Někdo musí hlídat Botku, až budu v práci, a oba víme, že babička už to nezvládne.“

Jistěže to věděl. Poslední rok se babička nedokázala udržet v realitě. Jednu minutu byla naprosto při smyslech a v další ho oslovovala Simone. Kdo byl Simon? Gregor netušil.

Před pár lety by to bylo jiné. Tehdy mamka pracovala jen na částečný úvazek a táta, který učil přírodní vědy na střední škole, měl v létě prázdniny. Ten by se o Botku postaral. Jenže od té noci, kdy jejich táta zmizel, se Gregorova úloha v rodině změnila. Byl nejstarší, a tak musel převzít řadu povinností. Starat se o mladší sestry bylo jednou z největších.

Takže Gregor řekl jen: „To je v pohodě, mami. Tábor je stejně pro děti.“ Pokrčil rameny, aby ukázal, že ve věku jedenácti let už o tábor stejně nestojí. Matčin smutný výraz se však jen prohloubil.

„Chceš, aby s tebou zůstala Líza a dělala ti společnost?“ zeptala se.

Líze přeletěl po obličejí výraz paniky. Nejspíš by se rozbředla, kdyby Gregor neodmítl. „Ne, jen ať jede. Já budu s Botkou v pohodě.“

A bylo. Ale v pohodě rozhodně nebyl. Nebyl v pohodě, když trávil celé léto zavřený s dvouletou holčičkou a babičkou, která ho považovala za někoho jiného...

„Simone!“ slyšel babiččino volání z ložnice. Zavrtěl hlavou, ale nedokázal potlačit letmý úsměv.

„Už jdu, babi!“ zavolal v odpověď a rozkousal zbytek ledové kostky.

Místnost se zaplnila zlatavou září od toho, jak se přes závěsy snažila dovnitř prodrat sluneční záře. Babička ležela na posteli s tenkým bavlněným přehozem sešitým z kusů šatů, jež si pro sebe během let vyrobila. Za jasnějších chvil Gregorovi popisovala jednotlivé části. „Tuhle puntíkovanou švýcarskou látku jsem měla na promoci sestřenky Lucy, když mi bylo jedenáct, tahle citronově žlutá je z nedělních šatů a tenhle bílý kus je ve skutečnosti růžek z mých svatebních šatů. Opravdu.“

Tohle nicméně nebyla jasná chvíle. „Simone,“ řekla mu s viditelnou úlevou. „Já myslela, že jsi zapomněl kastrůlek na oběd. Při orání ti vyhládne.“

Babička vyrostla na farmě ve Virginii a přestěhovala se do New Yorku, když si vzala dědečka. Nikdy si tu nezvykla. Někdy byl Gregor potají rád, že se babička může vrátit na farmu aspoň v duchu. A taky jí trochu záviděl. Nebylo nic příjemného celou

dobu vysedávat v bytě. Teď už autobus nejspíš přijíždí k táboru a Líza i ostatní děti budou...

„Gegoe!“ zakvílel tenounký hlásek a přes okraj postýlky vyhlédla kudrnatá hlavička. „Vyndat!“ Botka si strčila promáčený konec ocasu vycpaného psa do pusy a natáhla k němu obě ruce. Gregor zvedl sestřičku vysoko do vzduchu a dal jí mlaskavou pusou na břicho. Zahihňala se a pes spadl na zem. Gregor ji postavil, aby si ho zvedla.

„Vezmi si klobouk!“ řekla babička, pořád někde zpátky ve Virginii.

Gregor ji vzal za ruku a pokusil se ji nasměrovat k současnosti. „Chceš se napít něčeho studeného, babi? Co takhle limonádu?“

Babička se zasmála. „Limonádu? Copak mám narozeniny?“
Jak máte odpovědět na něco takového?

Gregor jí stiskl ruku a zvedl Botku. „Hned se vrátím,“ řekl nahlas.

Babička se pořád sama pro sebe smála. „Limonáda!“ řekla a otřela si oči.

V kuchyni Gregor nalil sklenici ledové limonády a Botce láhev mléka.

„Tudí,“ rozzářila se a přitiskla si láhev k obličejí.

„Ano, je pěkně studené, Botko,“ přikývl Gregor.

Polekalo ho zaklepání na dveře. Kukátko bylo dobrých čtyřicet let nefunkční. Zavolal přes zavřené dveře. „Kdo je to?“

„Paní Cormaciová, drahoušku. Říkala jsem tvé matce, že ve čtyři přijdu pohlídat babičku!“ odpověděl hlas. Gregor si vzpo-

mněl na hromadu prádla, které měl vyprat. Aspoň vypadne z bytu.

Otevřel dveře. Paní Cormaciová vypadala povadle z horka. „Ahoj! To je hrozné počasí, co? Musím ti říct, že mi horko nedělá dobře!“ Vpadla do bytu a osušila si tváře starým šátkem. „Jé, drahoušku, to je pro mě?“ řekla, a než Gregor stačil odpovědět, lila do sebe limonádu, jako kdyby se ztratila na poušti.

„Jasně,“ zamumlal Gregor a zamířil zpátky do kuchyně, aby nalil další. Paní Cormaciová mu nevadila a dneska ji viděl skoro rád. „Paráda, první den a já se těším na výlet do prádelny,“ pomyslel si. „V září mě nejspíš nadchne i telefonní účet.“

Paní Cormaciová mu podala sklenici, aby ji doplnil. „Tak kdy mě necháte, abych vám vyložila tarot, pane? Víš, že mám dar vykládat osud,“ dodala. Paní Cormaciová polepovala schránky reklamami s nabídkou, že lidem vyloží za deset dolarů osud. „Ty bys to měl zadarmo,“ říkala vždycky Gregorovi. Nikdy nepřijal, protože měl podezření, že by se paní Cormaciová nakonec vyptávala mnohem víc než on. Na věci, které neuměl zodpovědět. Na věci ohledně jeho táty.

Zahučel něco o prádle a odspěchal pro něj. Jak znal paní Cormaciovou, nejspíš měla balíček tarotových karet v kapse.

Dole v prádelně Gregor roztřídil prádlo, jak uměl nejlíp. Světlé, tmavé, barevné... Co měl dělat s Botčinými černobíle pruhovanými šortkami? Hodil je do tmavého, i když měl pocit, že se rozhodl špatně.

Většina oblečení stejně byla našedlá – stářím, nikoliv špatným roztríděním před praním. Všechny Gregorovy kraťasy

byly zimní kalhoty ustrížené u kolen a měl jen pár triček z minulého roku, z kterých ještě nevyrostl, ale co na tom záleželo, když stejně bude celé léto zavřený v bytě?

„Míček!“ vykřikla Botka nadšeně. „Míček!“

Gregor zalovil mezi sušičkami a vytáhl starý tenisák, s kterým si jeho sestra v posledních několika dnech ráda hrála. Smetl z něj chuchvalec prachu a hodil ho přes místnost. Botka se za ním rozběhla jako štěně.

„To je prasátko,“ pomyslel si Gregor s tichým smíchem. „Jak se mohla tak začunit?“ Na Botčině obličejí i tričku byly pořád vidět zbytky oběda – vajíčkového salátu a čokoládového pudinku. Ruce si obarvila načerveno smývatelnými fixami, které by podle Gregorova odhadu pustily možná tak smirkovým papírem, a plena se jí svezla ke kolenům. Bylo příliš horko, než aby ji oblékal do šortek.

Botka k němu přiběhla zpátky s míčkem. Její zpcený obličejík ho rozzářeně sledoval, když Gregor zvedl míček. „Co tě tak rozveseluje, Botko?“ zeptal se.

„Míček,“ odpověděla a schválně ho uhodila hlavou do kolena, aby ho popohnala. Gregor hodil míček do uličky mezi pračkami a sušičkami a Botka se za ním vrhla.

Jak pokračovali ve hře, Gregor vzpomínal, kdy byl naposledy tak šťastný jako Botka s tím svým míčkem. Během posledních dvou let prožil několik příjemných chvil. Kapela jeho školy si zahrála v Carnegie Hall. To bylo docela prima. Dokonce měl krátké sólo na saxofon. Všechno bylo vždycky lepší, když muzicíroval; zdálo se, že ho noty odnášejí do úplně jiného světa.

I běžecká dráha byla fajn. Pohánět tělo k vyšším a vyšším výkonům, dokud se mu hlava nevyprázdnila od starostí.

Ale kdyby byl sám k sobě upřímný, musel by říct, že skutečně šťastný se naposledy cítil před lety. „Přesně před dvěma roky, sedmi měsíci a třinácti dny,“ pomyslel si. Nesnažil se to počítat, jeho hlava to dělala úplně automaticky. Jako kdyby v sobě měl kalkulačku, která pořád přesně věděla, jak je to dlouho, co zmizel jeho otec.

Botka mohla být šťastná. Ještě ani nebyla na světě, když se to stalo. Líze tehdy byly teprve čtyři. Ale Gregorovi bylo osm a nic mu neuniklo: horečné telefonáty na policii, která se chovala, jako kdyby ji zmizení jejich táty téměř nudilo. Očividně si mysleli, že utekl. Dokonce naznačili, že odešel za jinou ženou.

To ale nebyla pravda. Jestli Gregor něco věděl: věděl, že otec miloval matku, jeho i Lízu a že by miloval taky Botku.

Ale jak je potom mohl opustit bez jediného slova?

Gregor nedokázal uvěřit, že by táta odešel od své rodiny bez jediného slova rozloučení. „Smiř se s tím,“ šeptal si sám pro sebe. „Je mrtvý.“ Vzedmula se v něm vlna bolesti. Nebyl mrtvý. Nemohl být. Jeho táta se vrátí, protože... protože... co? Protože to Gregor chtěl tak moc, že to musela být pravda? Protože ho potřebovali? „Ne,“ pomyslel si Gregor. „Protože to cítím. Víím, že se vrátí.“

Pračka doprala a Gregor nacpal prádlo do dvou sušiček. „A až se vrátí, ať kouká mít pro své zmizení nějaké dobré vysvětlení!“ zahučel Gregor a zacvakl dveře sušičky. „Jako třeba že se uhodil do hlavy a zapomněl, kdo je. Nebo že ho unesli

ufoni.“ V televizi unášeli ufoni plno lidí. Třeba se to mohlo stát i ve skutečnosti.

Často probíral různé možnosti, ale doma o tátovi skoro nemluví. Dospěli k tichému, nevyslovenému porozumění, že se vrátí. Všichni sousedi si mysleli, že prostě práskl do bot. Dospělí se o tom nikdy nezmiňovali a děti většinou taky ne – zhruba polovina z nich stejně žila jen s jedním rodičem. Po roce pokusů o vysvětlení Gregor přišel s historkou, že se jeho rodiče rozvedli a táta žije v Kalifornii. Byla to lež, ale lidé jí věřili, zatímco nikdo podle všeho nevěřil pravdě. Ať byla jakákoliv.

„A až se vrátí domů, můžu ho vzít na...“, řekl Gregor nahlas, ale pak se zarazil. Málem porušil pravidlo, které znělo, že nebude myslet na to, co se stane, až se jeho táta vrátí. A jelikož se táta mohl vrátit každou chvíli, Gregor si nepovoloval vůbec myslet na budoucnost. Měl divný pocit, že kdyby si představil konkrétní věci, jako třeba že je s nimi táta o Vánocích nebo že pomáhá trénovat běžecký oddíl, nikdy by se to neuskutečnilo. Kromě toho, ačkoliv by ho takové snění naplnilo chvilkovým štěstím, o to bolestnější by byly návraty do reality. Proto si nařídil, že bude myslet jenom na přítomnost a budoucnost nechá na pokoji. Uvědomoval si, že jeho systém není nijak skvělý, ale zatím nevymyslel lepší způsob, jak vydržet den za dnem.

Všiml si, že Botka je podezřele tichá. Rozhlédl se a poplašeně zjistil, že ji nevidí. Pak si všiml odřeného růžového sandálu vykukujícího z poslední sušičky. „Botko! Vylez ven!“ zavolal na ni.

Kolem elektrických zařízení ji člověk musel hlídat. Zbožňovala zásuvky.

Když rychle vykročil přes prádelnu, uslyšel kovové cinknutí a Botčino zahihňání. „Super, teď rozebírá sušičku,“ pomyslel si a ještě přidal do kroku. Když dorazil k protější stěně, naskytl se mu zvláštní pohled.

Kovová mřížka na starém ventilačním potrubí byla doširoka otevřená – držely ji dva zrezivělé panty nahoře. Botka mžourala do otvoru o průměru něco přes půl metru, který vedl do stěny budovy. Gregor ze svého místa viděl jen černou tmou. A taky obláček... co to bylo? Pára? Kouř? Nevypadalo to ani na jedno. Z otvoru se linul zvláštní opar a obklopoval Botku. Ta zvědavě zvedla ruce a předklonila se.

„Ne!“ vykřikl Gregor a vrhl se směrem k ní, ale něco podle všeho nasálo Botčino drobné tělíčko do otvoru. Gregor bez přemýšlení vrazil do vzduchového potrubí hlavu a ramena. Kovová mřížka ho praštila do zad. V další chvíli padal dolů, dolů do prázdného prostoru.

2. KAPITOLA

Gregor se během letu otočil, aby pokud možno nepřistál na Botce, až dopadnou na podlahu sklepa, ale žádný náraz nepřišel. Pak si vzpomněl, že prádelna je ve sklepě. Kam tedy padají?

Obláčky oparu zhoustly do mlhy, která vydávala bledou záři. Gregor viděl jen na metr kolem sebe. Zoufale hrabal po bílé mlze prsty a pokoušel se najít nějakou oporu, ale nic nenahmatal. Řítil se tak rychle, že se mu tričko nadouvalo jako padák.

„Botko!“ křičel a zvuk se k němu vracel strašidelnou ozvěnou. „Tahle šachta musí mít stěny,“ pomyslel si. Zkusil zavolat znovu. „Botko!“

Kdesi pod ním se ozvalo zvonivé zachichotání. „Jedúú jupíí!“ volala Botka.

„Myslí si, že je na velké skluzavce,“ pomyslel si Gregor. „Aspoň není vyděšená.“ Sám se bál dost za oba. Ať padají do jakékoliv divné díry, musí mít dno. Tenhle střemhlavý pád může skončit jediným způsobem.

Čas plynul. Nedokázal odhadnout, kolik přesně ho uběhlo, ale rozhodně příliš mnoho. Žádná jáma přece nemůže být nekonečně hluboká. Dřív nebo později musíte narazit na vodu, skálu, zemské desky nebo něco takového.

Připomínalo to ten hrozný sen, který občas míval. Byl v něm vysoko, na místě, kde neměl co dělat, obvykle na střeše školy. A když kráčet po jejím okraji, střecha se mu pod nohama najednou rozplynula a on se řítil dolů. Všechno zmizelo, cítil jen, že padá, blíží se k zemi a má hrozný strach. Pak se v okamžiku dopadu vyděšeně probudil celý propocený a zběsile mu bušilo srdce.

„Zdá se mi to! Usnul jsem v prádelně a tohle je zase ten starý praštěný sen!“ došlo Gregorovi s úlevou. „No jistě! Co jiného by to mohlo být?“

Vědomí, že spí, ho uklidnilo, a tak začal odhadovat čas pádu. Neměl hodinky, ale počítat vteřiny je přece snadné.

„Jednadvacet... dvaadvacet... třiadvacet... čtyřadvacet...“ Když takhle napočítal od jednadvaceti do třiceti sedmkrát, vzdal to. Zase se ho zmocňovala panika. I ve snu přece člověk musí přistát, nebo ne?

Vtom si Gregor všiml, že se mlha trochu rozestupuje. Rozeznal hladké, tmavé oblé stěny. Vypadalo to, že padá velkou, temnou trubkou. Cítil, jak zdola stoupá proud vzduchu. Poslední obláčky mlhy se rozplynuly a on zpomalil. Oblečení se mu přitisklo zpátky k tělu.

Pod sebou uslyšel tiché žuchnutí a pleskání Botčinyých sandálků. O chvíli později se jeho nohy dotkly pevné země. Snažil

se zorientovat a zatím si netroufal udělat ani krok. Obklopovala ho naprostá tma. Když si na ni jeho oči trochu zvykly, vlevo si všiml matného světla.

Kus za tím světlem se ozvalo šťastné zavýsknutí. „Bouk! Veký bouk!“

Gregor tím směrem vyběhl. Světlo se sem linulo úzkou štěrbinou mezi dvěma hladkými skalními stěnami. Jen tak tak se mu podařilo protáhnout na druhou stranu. Nějak se mu ale vzpříčila teniska, ztratil rovnováhu a padl na všechny čtyři.

Když zvedl hlavu, ocitl se tváří v tvář tomu největšímu švábovi, jakého kdy viděl.

V jejich domě taky žil velký hmyz. Paní Cormaciová tvrdila, že jí jednou z odpadu ve vaně vylezl nějaký vodní členovec velký jako ruka, a nikdo o jejích slovech nepochyboval. Ale ten tvor před ním byl vysoký dost přes metr. Jistě, seděl na zadních nohách, což u švába nevypadalo vůbec přirozeně, ale stejně...

„Veký bouk!“ zavolala Botka znovu a Gregorovi se podařilo zavřít pusku. Zvedl se na kolena, ale i tak musel zaklánět hlavu, aby viděl celého švába. Hmyz držel něco jako pochodeň. Ke Gregorovi přiběhla Botka a zatahala ho za límec trička. „Veký bouk!“ zopakovala.

„Ano, vidím, Botko. Velký brouk,“ řekl Gregor tlumeně a pevně ji objal. „Hodně... velký... brouk.“

Ze všech sil se snažil rozpomenout, čím se švábi živí. Odpadky, zkaženým jídlem... lidmi? Měl dojem, že lidi nejedí. Aspoň malí švábi ne. Třeba by je i chtěli jíst, ale lidi je dřív

zašlápnou. Tohle každopádně nebyla vhodná chvíle to zjišťovat.

Gregor se snažil tvářit co nejkliidněji a pozvolna zacouval ke škvíře ve skále. „Víte, pane Švábe, my zase půjdeme, pardon, že jsme vás zdržovali... totiž obtěžovali... totiž...“

„Voní co tak dobře, voní co?“ ozval se hlas a Gregorovi trvalo celou minutu, než si uvědomil, že to byl ten šváb. Tolik ho to ohromilo, že mu ta slova nedávala smysl.

„Ehm... prosím?“ vypravil ze sebe.

„Voní co tak dobře, voní co?“ zopakoval hlas, ale nijak výhrůžně. Jen zvědavě a možná trochu vzrušeně. „Ten malý člověk, to on?“

„No dobře, fajn, mluvím s obřím švábem,“ pomyslel si Gregor. „Buď v pohodě, chovej se zdvořile a odpověz mu. Chce vědět, voní co tak dobře, voní co? Tak mu to řekni.“ Nasál vzduch nosem, ale hned toho zalitoval. Takhle páchla jediná věc.

„Kakám!“ oznámila Botka. „Kakám, Gegoe.“

„Moje sestra potřebuje čistou plínku,“ řekl Gregor poněkud zahanbeně.

Měl dojem, že na švába to udělalo dojem. „Áááá. Blíž přijít my můžeme, blíží přijít my?“ zeptal se šváb a jemně nohou umetl zem před sebou.

„My?“ podivil se Gregor. Pak uviděl, jak se ze tmy kolem nich vynořují další tvorové. Hladké černé hrboly, které původně považoval za balvany, byla ve skutečnosti záda asi desítky obřích švábů. Dychtivě se shlukli kolem Botky, mávali tykadly a chvěli se nadšením.

Botka, která milovala jakoukoliv pochvalu, instinktivně poznala, že ji obdivují. Natáhla buclaté paže k obřímú hmyzu. „Kakám,“ řekla přívětivě a švábi uznale zasyčeli.

„Je ona princezna, nadzemníku, je ona? Je ona královna, je ona?“ zeptal se jejich vůdce a sklonil hlavu s otrockou oddaností.

„Botka? Královna?“ zeptal se Gregor. Najednou se musel smát.

Zdálo se, že ten zvuk šváby rozrušil. Upjatě poodstoupili. „Směješ proč, nadzemníku, směješ proč?“ zasyčel jeden a Gregorovi došlo, že je urazil.

„Protože jsme, no, chudí, a ona je celá špinavá a... vy mi říkáte nadzemníku?“ zakončil chabě.

„Být ty ne nadzemník člověk, být ty ne? Ty ne podzemník,“ řekl šváb s pochodní a pozorně se na něj zadíval. „Vypadáš jako, ale nevoníš jako.“

Vypadalo to, že si jejich vůdce něco uvědomil. „Potkani zlí.“ Obrátil se ke svým druhům. „Necháme nadzemníky tady, necháme?“ Švábi se shlukli na poradu a všichni naráz začali mluvit.

Gregor zaslechl útržky rozhovoru, ale nic, co by mu dávalo smysl. Švábi byli natolik zabraní do debaty, že ho napadlo, jestli by se nemohli pokusit utéct. Rozhlédl se po okolí. V mdlém světle se zdálo, že jsou v dlouhé rovné chodbě. „Musíme se vrátit nahoru,“ uvažoval v duchu. „Ne do stran.“ Jenže s Botkou v náručí se mu nikdy nepodaří vyšplhat nahoru trubkou, kterou sem spadli.

Švábi dospěli k rozhodnutí. „Vy jít, nadzemníci. Vzít k lidem,“ řekl vůdce.

„K lidem?“ zopakoval Gregor s úlevou. „Tady dole jsou další lidi?“

„Pojedete vy, pojedete? Poběžíte vy, poběžíte?“ zeptal se šváb a Gregor pochopil, že mu nabízí odvoz. Nevypadal dost statný, aby ho unesl, ale Gregor věděl, že některý hmyz, například mravenci, unese mnohonásobek vlastní váhy. Představil si, jak si zkouší sednout na švába a rozmáčkne ho.

„Myslím, že půjdu – chci říct, že poběžím,“ odpověděl.

„Pojede princezna, pojede?“ zeptal se šváb nadějeplně, vtíravě zamával tykadly a lehl si před Botkou na břicho. Gregor by odmítl, ale batole rovnou vylezlo švábovi na záda. Gregora to nijak nepřekvapilo. Jeho malá sestra si hrozně ráda sedala na obří kovové želvy v zoo v Central Parku.

„Dobře, ale musí se mě držet za ruku,“ řekl Gregor a Botka se poslušně chytila jeho prstu.

Šváb okamžitě vyrazil a Gregor zjistil, že musí klusat, aby mu stačil. Věděl, že švábi jsou rychlí – často sledoval, jak je matka zabíjí. Tihle obří švábi si zjevně uchovali svou pohyblivost. Chodba naštěstí nestoupala a on přestal s běháním teprve před pár týdny. Srovnal svoje tempo se šváby a brzy si našel rytmus, který mu vyhovoval.

Chodba se začala klikatit a zatáčet. Švábi zahýbali do postranních chodeb, a někdy se dokonce vraceli, aby si zvolili jinou trasu. Za pár minut byl Gregor beznadějně ztracený a trasa jejich cesty, kterou si snažil uchovávat v hlavě, se podobala

Botčině čmáranici. Nakonec vzdal svou snahu ukládat si do paměti vzdálenosti a směr a jen se snažil udržet krok s brouky. „Páni,“ pomyslel si, „tihle švábi se umějí vážně hýbat!“

Začal zrychleně oddechovat, ale na švábech nebyla vidět se-bemenší známka únavy. Netušil, jak daleko ještě poběží. Jejich cíl mohl být stovku kilometrů daleko. Kdo tušil, kam až tihle tvorové doběhnou?

Zrovna když se jim chystal říct, že si potřebuje odpočinout, uslyšel známý hluk. Nejdřív si myslel, že se mýlí, ale když se ještě přiblížili, získal jistotu. Byl to dav a podle zvuku velký. Ale jak by se do těchhle chodeb mohl vejít dav?

Země mu začala prudce klesat pod nohama a musel brzdit, aby nešlápl na vůdce švábů. O obličej a ruce se mu otřelo něco měkkého a lehoučkého. Látka? Křídla? Prošel tou hmotou a oslepilo ho nečekané světlo. Instinktivně si zakryl oči, než si zvyknou na nenadálý jas.

Dav zahučel údivem. V tomhle se Gregor nemýlil. Pak dav nepřírozeně ztichl a připadalo mu, že se na něj dívá velké množství lidí.

Začínal rozeznávat okolí. Nebylo to až tak jasné světlo – vlastně se zdálo, že je večer –, ale po dlouhém pobytu ve tmě se mu jevilo oslepivě silné. Jako první rozeznal zemi, kterou podle všeho pokrýval tmavě zelený mech, jenže nebyl hrbolatý, ale hladký jako dlažba. Cítil, jak mu pruží pod nohama. „To je hřiště,“ došlo mu. „Na nějakou hru. Proto je tu dav. Jsem na stadionu.“

Pomalou se před ním vynořovaly jeho obrysy. Velká oválná jeskyně vysoká asi tak dvacet metrů byla obehnaná naleštěný-

mi stěnami. Vrchol oválu obkružovala tribuna. Gregor zvedl oči ke vzdáleným řadám lidí, aby se pokusil najít strop. Místo toho našel sportovce.

Kolem arény zvolna kroužil tucet netopýrů, kteří se lišili barvou od světle žluté po černou. Odhadoval, že nejmenší z nich má rozpětí křídel kolem pěti metrů. Dav určitě sledoval netopýry, protože zbytek hřiště byl prázdný. „Možná je to jako ve starém Římě a předhazují tady lidi netopýrům. Možná právě proto nás sem ti švábi přivedli,“ blesklo mu hlavou.

Z jednoho netopýra něco spadlo. Předmět dopadl na zem uprostřed stadionu a odrazil se do výšky patnácti metrů. Pomyšlel si: „To je jenom...“

„Míč!“ vykřikla Botka, a než ji stačil zarazit, sklouzla ze švába, protáhla se kolem ostatních a rozběhla se po mechu za míčkem.

„Princezna tak ladná,“ zasyčel jeden šváb zasněně, když Gregor vyrazil za ní. Švábi se rozestoupili, aby pustili Botku, ale jemu překáželi. Buď se ho snažili schválně zpomalit, nebo je tolik okouzila Botčina krása, že na něj úplně zapomněli.

Míček dopadl na zem podruhé a znovu se odrazil. Botka utíkala za ním a zvedala ruce nad hlavu.

Když se Gregor vymotal z hloučku švábů a vyběhl za sestrou, přeletěl nad ním stín. Vzhlédl a ke své hrůze uviděl zlatého netopýra, jak se střemhlav řítí přímo k Botce. Nemá šanci k ní doběhnout včas. „Botko!“ vykřikl se staženým žaludkem.

Botka se k němu otočila a poprvé si všimla netopýra. Obličejík se jí rozzářil jako vánoční stromek. „Topý!“ zavolala a ukázala na obrovité zvíře nad sebou.

„Páni!“ žasl v duchu Gregor. „Copak ji nic nepoleká?“

Netopýr prosvištěl nad Botkou a zlehka se otřel chlupatým břichem o její prst. Pak se znovu vznesl do vzduchu a provedl přemet. Ve chvíli, kdy letěl vzhůru nohama, Gregor poprvé zpozoroval, že na něm někdo sedí a objímá jeho krk nohama. Uvědomil si, že to je dívka.

Pustila se a sklouzla z netopýřích zad, pořád hlavou dolů. Ve vzduchu provedla dokonalé dvojité salto vzad, v poslední chvíli se otočila směrem ke Gregorovi a dopadla na zem s lehkostí kočky přímo před Botkou. Natáhla jednu ruku a vzápětí jí do ní přistál míček – buď to měla pozoruhodně dobře načasované, nebo měla neuvěřitelné štěstí.

Gregor se podíval dívce do obličeje a z jejího samolibého výrazu poznal, že štěstí s tím nemělo nic společného.

3. KAPITOLA

Byla to zdaleka nejdívněji vyhlížející osoba, jakou Gregor kdy viděl. Měla tak bledou kůži, že pod ní jasně prosvítaly všechny cévy. Vzpomněl si na kapitolu o lidské anatomii v učebnici přírodovědy. Otočíte jednu stránku, vidíte kosti. Další a máte před sebou trávicí soustavu. Ta dívka byla chodící cévní soustava.

Nejdřív si myslel, že ta akrobatka má šedivé vlasy jako jeho babička, ale to nebyla pravda. Měly spíš stříbrný odstín, jako plavé vlasy s kovovým leskem. Nosila je spletené do složitého copu, který měla zastrčený za opaskem, a hlavu jí zdobil tenký kroužek ze zlata. Mohlo jít o nějakou čelenku, ale Gregor měl nepříjemný dojem, že se jedná o korunu.

Nechtěl, aby tady velela tahle dívka. Z jejího vzpřímeného postoje, lehce pozvednutého levého koutku úst i toho, jak na něj shlížela spatra, ačkoliv byl o dobrých patnáct centimetrů vyšší než ona, bylo jasné, že jí nechybí sebevědomí. To mamka říkala o jistých dívkách, které znal. „Té nechybí sebevědo-

mí.“ Pak vždycky zavrtěla hlavou, ale Gregor poznal, že se jí to líbí.

Jenže jedna věc je mít sebevědomí a druhá je vyloženě machrovat.

Gregor si byl jistý, že ten seskok z netopýra předvedla čistě kvůli němu. Jednoduché salto by bohatě stačilo. Snažila se ho zastrašit, ale on se nedá. Díval se jí přímo do očí a viděl, že její duhovky mají oslnivý odstín světle nachové barvy.

Netušil, jak dlouho by stáli proti sobě a hodnotili se pohledy, kdyby nezasáhla Botka. Vrazila do dívky a vyvedla ji z rovnováhy. Dívka potácivě couvla a nevěřicně se na Botku podívala.

Botka jí věnovala podmanivý úsměv a natáhla buclatou ruku. „Míč?“ zeptala se s nadějí.

Dívka si klekla na jedno koleno a podržela míček před Botkou, ale dál ho pevně svírala v prstech. „Je tvůj, jestli si ho dokážeš vzít,“ řekla hlasem, který byl jako její oči: studený, jasný a cizí.

Botka se pokusila míček vzít, ale dívka ho nepustila. Botka zmateně zatahala za dívčiny prsty. „Míč?“

Dívka zavrtěla hlavou. „Budeš muset být silnější nebo chytřejší než já.“

Botka k ní vzhledla, něčeho si všimla a štouchla ji přímo do oka. „Če-vený!“ řekla. Dívka ucukla a upustila míček. Botka se po něm vrhla a zvedla ho.

Gregor nedokázal odolat. „Tak je asi chytřejší,“ poznamenal. Bylo to trochu zlomyslné, ale nelíbilo se mu, jak se dívka k Botce chovala.

Dívka přimhouřila oči. „Zato ty nejsi. Jinak bys takhle nemluvil s královnou.“

Takže se Gregor nemýlil. Byla královského rodu. Teď mu nejspíš nechá useknout hlavu nebo tak něco. Přesto měl pocit, že by bylo špatné, kdyby dal najevo strach. Pokrčil rameny. „Ne, kdybych věděl, že jsi královna, nejspíš bych řekl něco mnohem hustšího.“

„Hustšího?“ zopakovala s povytaženým obočím.

„Lepšího,“ vysvětlil Gregor, protože ho nenapadalo hustší slovo.

Dívka se to rozhodla brát jako omluvu. „Odpustím ti, protože jsi neznalý. Jak se jmenuješ, nadzemníku?“

„Jsem Gregor. A tohle je Botka,“ ukázal na svou sestru. „Totiž, ve skutečnosti se jmenuje Margaret, ale říkáme jí Botka, protože v zimě všem kradе boty a běhá v nich, a taky kvůli jednomu hudebníkovi, kterého má rád táta.“ To znělo zmateně i jeho vlastním uším. „Jak se jmenuješ ty?“

„Já jsem královna Luxa,“ odpověděla dívka.

„Luk-za?“ zeptal se Gregor. Pokusil se správně napodobit zvláštní přízvuk.

„Co znamená to, co říkalo to dítě? Če-vený?“ zajímala se Luxa.

„Červený. To je její oblíbená barva. A tvoje oči... ještě nikdy neviděla červené oči,“ vysvětlil Gregor.

Botka zvedla obě dlaně, které byly pomalované červenou fixou. „Če-vený!“

„Já jsem ještě neviděla hnědé. Ne u lidí,“ řekla Luxa a zahleděla se Botce do očí. „Ani tohle.“ Chytila Botku za zápěstí

a přejela prsty po hladké, světle hnědé kůži. „Určitě potřebuje hodně světla.“

Botka se zahihňala. Byla lechtivá po celém těle. Luxa ji schválně pošimrala pod bradou, aby ji rozesmála. Na vteřinu ztratila svoje povýšené chování a Gregor si pomyslel, že možná nebude tak hrozná. Pak se ale narovнала a nasadila původní výraz. „Takže, nadzemníku Gregore, ty a to dítě se musíte umýt.“

Gregor věděl, že se během v chodbách zpotil, ale tohle bylo docela hrubé. „Možná bychom měli prostě odejít.“

„Odejít? Kam?“ zeptala se Luxa udiveně.

„Domů,“ odpověděl.

„Když takhle páchnete?“ řekla Luxa. „Budete třikrát po smrti, než dojdete k Vodě, i kdybyste znali cestu.“ Viděla, že Gregor nechápe. „Páchnete Nadzemí. To tady pro vás není bezpečné. Ani pro nás.“

„Aha,“ řekl Gregor. Připadal si trochu hloupě. „Asi bychom se tedy měli umýt, než půjdeme domů.“

„To není tak jednoduché. Ale nechám Vika, aby ti to vysvětlil,“ řekla Luxa. „Měli jste dnes vzácné štěstí, když vás našli tak rychle.“

„Jak víš, že nás našli rychle?“ zeptal se Gregor.

„Naše hlídky vás zaznamenaly krátce po vašem přistání. Jelikož vás ale našli lezci, nechali jsme je, aby vás sem dopravili oni,“ odpověděla.

„Aha,“ vypravil ze sebe Gregor. Kde byly ty hlídky? Schované v šeru chodeb? Nebo v té mlze, kterou padali dolů? Cestou ke stadionu neviděl nic jiného než ty šváby.

„Stejně měli namířeno sem,“ dodala Luxa a ukázala na šváby. „Vidíš, mají světlo. Nebrali by si ho, kdyby nešli na návštěvu k nám.“

„Jak to?“ nechápal Gregor.

„Lezci nepotřebují světlo, ale ukazují se nám, aby nám dali vědět, že přicházejí v míru. Copak tě neudivilo, jak snadno jste dorazili sem?“ zeptala se. Nečekala na odpověď a obrátila se ke skupině švábů, kteří trpělivě postávali stranou. „Lezci, co vezmete za nadzemníky?“

Vůdčí šváb popošel dopředu. „Dáte pět košů, dáte?“ zasyčel.

„Dáme vám tři koše zrní,“ řekla Luxa.

„Potkani dávají mnoho ryb,“ poznamenal šváb a nenuceně si očistil tykadla.

„Tak je odvedte k potkanům. Nezáskáte tím žádný čas,“ odsekla Luxa.

Gregor nevěděl přesně, o čem to mluví, ale měl nepříjemný dojem, že je na prodej.

Hmyz se zamyslel nad její poslední nabídkou. „Dáte čtyři koše, dáte?“ řekl.

„Dáme vám čtyři koše a jeden jako poděkování,“ pronesl hlas za nimi. Gregor se otočil a uviděl k nim přicházet bledého vousatého muže. Nakrátko ostříhané vlasy měl stříbrné, ne jen stříbřitě plavé.

Luxa starce probodla pohledem, ale neodporovala mu.

Šváb na nohách namáhavě sečetl čtyři a jeden. „Dáte pět košů, dáte?“ zeptal se, jako kdyby to celé byl zbrusu nový nápad.

„Dáme vám pět košů,“ potvrdila Luxa nepříliš vlídně a stroze se švábovi uklonila. Šváb jí oplatil úklonu a odběhl s ostatními šváby ze stadionu.

„Kdyby záleželo na Vikovi, brzy už nebudeme mít na rozdávání žádné koše,“ řekla dívka jedovatě vousatému muži, který upřel pozornost na Gregora a Botku.

„Jeden koš navíc je malá cena, pokud na něj čekáme,“ odpověděl. Jeho fialové oči upřeně hleděly na Gregora. „Pověz mi, nadzemníku, jsi...“ Zapátral v paměti po správných slovech. „Z New Yorku?“

4. KAPITOLA

Jako kdyby Gregorovi někdo chrstl do obličeje vodu a vrátil ho do reality. Poté co propadl tou dírou ve zdi, se všechno odehrávalo tak rychle, že měl co dělat, aby neztratil přehled. Teď, ve chvilkovém klidu, pro něj slova „New York“ představovala šok.

Ano! Je z New Yorku, musí vyprat prádlo a vrátit se s malou sestřičkou nahoru, než přijde domů matka – *matka!*

„Musím hned domů!“ vyhrkl Gregor.

Mamka pracovala jako recepční v zubařské ordinaci. Většinou odcházela přesně v pět a v půl šesté byla doma. Bude z toho úplně bez sebe, jestli se vrátí a zjistí, že Gregor s Botkou zmizeli. Hlavně po tom, co se stalo s jeho tátou. Gregor se snažil odhadnout, kolik uběhlo času. „Padali jsme řekněme pět minut, pak jsme běželi zhruba dvacet minut se šváby a tady jsme dejme tomu dalších deset,“ počítal v duchu. Pětatřicet minut.

„Tak to už by prádlo mělo být suché!“ řekl nahlas. „Jestli se tam dostaneme během dvaceti minut, mělo by to být v po-

hodě.“ Do té doby je nikoho nenapadne hledat a on prostě může odnést prádlo nahoru a složí ho až v bytě.

„Vážně, hned se musím vrátit,“ řekl Vikovi.

Stařec si ho stále pozorně prohlížel. „Dolů se padá lehce, ale jít nahoru vyžaduje značné oběti.“

„Co tím myslíte?“ zeptal se Gregor. Stáhlo se mu hrdlo.

„To znamená, že nemůžete jít domů,“ odpověděla Luxa rozhodně. „Musíte zůstat s námi v Podzemi.“

„Ale ne! Ne, díky!“ odmítl Gregor. „Totiž, jste všichni skvělí, ale mám nějakou práci... nahoře!“ řekl. „Ještě jednou díky! Rád jsem vás poznal! Pojď, Botko!“

Sebral ze země sestru a zamířil ke klenutému otvoru, kterým odešli švábi. Koutkem oka si všiml, jak Luxa zvedá ruku. Na chvíli ho napadlo, že jim mává, ale to nemohla být pravda. Luxa nebyla dostatečně přátelská, aby jim mávala. „Jestli nemává, určitě někomu dává signál!“ zahučel směrem k Botce. A rozběhl se k východu.

Možná by to stihl, kdyby nenesl Botku, ale s ní v náručí nemohl běžet dost rychle. Deset metrů od východu se před ním prohnal první netopýr a srazil ho na záda. Botka dopadla na jeho měkké tělo a okamžitě se mu posadila na břicho, aby si užila tu podívanou.

Vrhli se k nim všichni netopýři v aréně. Kroužili těsně kolem nich a uzavírali je ve vězení z křídel a srsti. Na každém seděl jezdec stejně bleďý a se stejně stříbrnými vlasy, jako měla Luxa. Navzdory blízkosti a rychlosti netopýrů žádný jezdec neměl potíže s tím, aby se na nich udržel. Vlastně jen pár z nich

se vůbec drželo. Jeden nafoukaně vyhlížející mladík na leskle černém netopýrovi dokonce ležel na zádech a jednou rukou si podpíral hlavu.

Jezdci nespouštěli pohledy ze zajatců a Gregor v jejich výrazech viděl všechno od pobavení po vyložené nepřátelství.

Botka mu skákala po bříše a tleskala ručkama. „Topýzi! Topýzi! Topýzi! Topýzi!“

„Aspoň jednomu z nás se to líbí,“ pomyslel si Gregor.

Botka netopýry milovala. V zoo vydržela stát před voliérou s netopýry celou věčnost, pokud jste ji nechali. V malém, temném prostoru neustále poletovaly stovky netopýrů, aniž by do sebe narazili. Dokázali to díky echolokaci: vydávali zvuky, které se odrážely od věcí, a oni podle poslechu poznali, kde je jaká překážka. Gregor četl informace o echolokaci snad milionkrát, zatímco čekal, až Botku netopýři omrzí. Připadal si jako odborník na dané téma.

„Topýzi! Topýzi! Topýzi!“ skandovala Botka a dál využívala jeho břicho jako trampolínu. Gregorovi se dělalo zle od žaludku, a tak se zvedl na lokty a sesunul ji vedle sebe. Rozhodně nechtěl před těmihle lidmi zvracet.

Postavil se. Botka ho objala kolem kolena a opřela se o něj. Kruh netopýrů se sevřel ještě víc. „Co? Copak já někam jdu?“ řekl Gregor popuzeně. Slyšel, jak se pár jezdců zasmálo.

Luxa zřejmě dala další signál, protože se od nich netopýři jeden po druhém vzdalovali a začali létat po složitých drahách kolem arény. Gregor viděl, že se ona ani Vikus neobtěžovali hnout z místa. Podíval se k východu – věděl, že nemá cenu to

ani zkoušet. Přesto... tihle lidi byli na jeho vkus trochu moc namyšlení.

Vyřítíl se třemi kroky k východu, ale vzápětí se otočil a zamířil zpátky k Luxe. Cestou chytil sestru za ruku. Netopýry jeho manévr překvapil – narušili svou formaci a prudce se snesli dolů, jen aby zjistili, že nemají koho chytat. Zvedli se v těžkopádném chumlu, a ačkoliv do sebe přímo nenarazili, Gregora potěšilo, když viděl, že několik jezdců má co dělat, aby se udrželo na svých zvířatech.

Z davu, který byl od jejich příchodu úžasně tichý, se ozval uznalý smích. Gregor si hned připadal o něco sebejistěji. Aspoň není jediný, kdo vypadá jako pitomec. „Obalamutil jsem je,“ řekl Botce.

Luxa ho sledovala mrazivým pohledem, ale Vikus se snažil potlačit úsměv. „Říkala jsi něco o koupeli?“ obrátil se Gregor na Luxu.

„Půjdete do paláce. Hned,“ odtušila Luxa stroze. Mávla rukou a za ní se snesl její zlatý netopýr. V okamžiku, kdy do ní už už vrážel, Luxa vyskočila. Zvedla natažené nohy do stran a dotkla se prstů u nohou ve cviku, který Gregor možná vídal předvádět roztleskávačky. Netopýr vletěl pod ni a ona mu lehce přistála na zádech. Netopýr se zvedl do vzduchu a jen o pár centimetrů přitom minul Gregora. Vyrovnal let a rychle zamířil pryč ze stadionu.

„S tím na mě plýtváš časem!“ zavolal Gregor, ačkoliv Luxa už byla mimo doslech. Zlobil se sám na sebe, protože musel přiznat, že se ta holka umí hýbat.

Vikus ho nicméně slyšel. Jeho úsměv se rozšířil. Gregor se na něj zaškaredil. „Co je?“

„Půjdeš se mnou do paláce, nadzemníku?“ požádal ho Vikus zdvořile.

„Jako co, váš vězeň?“ zeptal se Gregor neomaleně.

„Doufám, že jako náš host,“ odpověděl Vikus. „Ačkoliv královna Luxa bezpochyby rozkázala, aby pro tebe připravili žalář.“ Jeho fialové oči se vyloženě blýskaly a Gregor si uvědomil, že je mu ten stařec sympatický. Možná proto, že si byl docela jistý, že se Vikovi taky líbí. Odolal pokušení usmát se.

„Veďte nás,“ řekl Gregor nezávazně.

Vikus přikývl a mávl k protější straně arény. Gregor ho následoval a táhl za sebou Botku.

Tribuny se vyprazdňovaly. Lidé odcházeli z tribun východy umístěnými vysoko na stěnách. Několik netopýřů pořád poletovalo kolem stadionu a předvádělo různé akrobatické manévry. Ať tu probíhala jakákoliv hra, Gregorův příchod ji ukončil. Zbývající netopýři a jezdci tu zůstávali jen proto, aby ho nespouštěli z očí. Když se přiblížili k hlavnímu vchodu na stadion, Vikus zpomalil a srovnal krok s Gregorem. „Určitě máš pocit, že jsi uvízl ve snu, nadzemníku.“

„Spíš v noční můře,“ odtušil Gregor vyrovnaně.

Vikus se zasmál. „Naši netopýři a lezci – ne, jak jim říkáte? Švábi?“

„Švábi,“ opravil ho Gregor.

„Ach ano, švábi,“ přikývl Vikus. „V Nadzemi se vejdu do ruky, zatímco tady narůstají mnohem víc.“